

บทความวิจัย (Research Article)

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพ
การจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
Learning Leadership of School Administrators and School Culture Affecting
Quality of Teaching and Learning of Teachers under the Secondary
Educational Service Area Office 1

สุเมธ ผ่านวงศ์¹ อัจฉรา นิยมภา² วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณ³

Sumet Phanwong¹ Achara Niyamabha² Wisut Wichitpassaraporn³

^{1,2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{1,2,3} Faculty of Education, Kasetsart University

*Corresponding Author, e-mail: sumet.ph@ku.th

Received: March 4, 2020; Revised: March 30, 2020; Accepted: April 4, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) วัฒนธรรมของโรงเรียน 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และ 4) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 361 คน ซึ่งสุ่มจากครูผู้สอนในปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.68$) 2) วัฒนธรรมของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.48$) 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.46$) 4) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของครู (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.27-0.71) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ได้ร้อยละ 65.50

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา วัฒนธรรมของโรงเรียน คุณภาพการจัดการ เรียนการสอนของครู

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) learning leadership of school administrators under the Secondary Education Service Area Office 1, 2) School culture, 3) quality of teaching and learning of teachers, and, 4) learning leadership of school administrators and school culture affecting quality of teaching and learning of the teachers. A sample population of 361 were randomly selected from the teachers in academic year 2019. The instrument used was a questionnaire. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation and, Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research results showed as follows. 1) Learning leadership of these school administrators was overall at the high level ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.68$). 2) Overall school culture was also at the high level ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.48$). 3) Overall quality of teaching and learning of teachers was again at the high level ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.46$). 4) Learning

Leadership of school administrators and school culture did affect quality of teaching and learning of teachers (correlation coefficient = 0.27-0.71), with statistical significance of 0.01. Together they could reach 65.5 percent to predict quality of teaching and learning of teachers.

Keywords: Learning Leadership of These School Administrators, School Culture, Quality of Teaching and Learning of Teachers

บทนำ

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและการเปลี่ยนแปลงของการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม แรกเริ่มผู้บริหารสถานศึกษาคือครูที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนและทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาไปด้วยที่เรียกว่า ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ ตามแต่ตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย แต่เมื่อมีการขยายสถานศึกษาให้มีขนาดใหญ่ขึ้น มีบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเพิ่มมากขึ้น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะถือว่าเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนการศึกษาให้ก้าวเดินต่อไปอย่างมีคุณภาพและเป็นผู้นำพาองค์กรสู่เป้าหมายของสถานศึกษาได้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 39 กำหนดให้สถานศึกษาได้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาและบริหารจัดการในสถานศึกษาแต่ละแห่ง (Administrative Regulations Act, Ministry of Education, 2003) และตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท (Office of the Secretary of the National Strategy Board, 2018) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการยกระดับการจัดการศึกษาโดยการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของการพัฒนาโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (Hoy & Miskel, 2013) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (Niyamabha, 2019) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษา (Runcharoen, 2019) ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเรียนรู้เพื่อนำการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถ มีความรู้ใช้สติปัญญาและนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นอีกกระบวนการเสริมสร้าง ช่วยเหลือ และสนับสนุนการปฏิบัติการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย สร้างสภาพแวดล้อมที่มีพลังเอื้อต่อการเรียนรู้หรือต่อการขยายศักยภาพการเรียนรู้และการเกิดนวัตกรรม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการกระจาย แบ่งปัน เชื่อมต่อกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก หุ่นส่วน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในระบบและนอกระบบของการศึกษาเรียนรู้ หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Somprach, 2015) ซึ่งภาวะผู้นำการเรียนรู้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้นำในด้านความคิดสร้างสรรค์ และความกล้าหาญในการออกแบบนวัตกรรมต่าง ๆ ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีการใช้ความคิดสร้างสรรค์และกล้าหาญในความคิดและกล้าปฏิบัติตามความสามารถของตนเอง เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ในระยะยาว เมื่อมองเป้าหมายคือการเปลี่ยนแปลงให้เกิดในหน่วยงาน ในระยะเริ่มแรกอาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและวัฒนธรรมในหน่วยงาน (OECD, 2013) ซึ่งถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเรียนรู้ดังกล่าว จะทำให้บุคลากรในหน่วยงานเกิดการเปลี่ยนแปลงและมุ่งสร้างคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครู และจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนอีกด้วย

นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรพบว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน (Hoy & Miskel, 2013) และส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืนด้วย Lee and Louis (2019) ระบุว่า ในการนำความคิดใหม่หรือนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในโรงเรียนนั้นเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเนื่องจากไม่ใช่แค่เพียงการปรับโครงสร้างองค์กรที่สามารถเบ็ดเสร็จในครั้งเดียว หากเป็นกระบวนการสร้างนวัตกรรมใหม่ในองค์กร จึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมของโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน

ซึ่งจะมีกระบวนการที่ทำให้ครูผู้สอนได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนให้มีคุณภาพ และยังสามารถนำผลดีต่อคุณภาพของผู้เรียนตามลำดับด้วย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้มีการเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในรอบของการประเมินในรอบ 4 (พ.ศ. 2559-2563) โดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ส่วนใหญ่มีผลการประเมินในด้านของผู้เรียนในระดับดี จากผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 สถานศึกษาส่วนใหญ่ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด แต่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับร้อยละ 50 (Office of the Secretary of the National Strategy Board, 2018) คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ (OECD, 2013) จะเห็นได้ว่าถ้าต้องการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาวัฒนธรรมของโรงเรียนยังจะทำให้ทราบถึงแนวทางของการนำเอาวัฒนธรรมของโรงเรียนมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

3. เพื่อศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า Somprach (2017) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการการเสริมสร้าง ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติการเรียนรู้ให้บรรลุผล สร้างสภาพแวดล้อมที่มีพลังเอื้อต่อการเรียนรู้หรือต่อการขยายศักยภาพการเรียนรู้และการเกิดนวัตกรรม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นโดยผ่านการกระจาย แบ่งปัน เชื่อมต่อกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก หุ่นส่วน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในระบบและนอกระบบของการศึกษาเรียนรู้หรือในชุมชนแห่งการเรียนรู้ Wongkhong (2018) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเรียนรู้ว่า การที่ผู้นำสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบูรณาการองค์ความรู้ของครู มีการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการปฏิบัติงานและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมของโรงเรียน

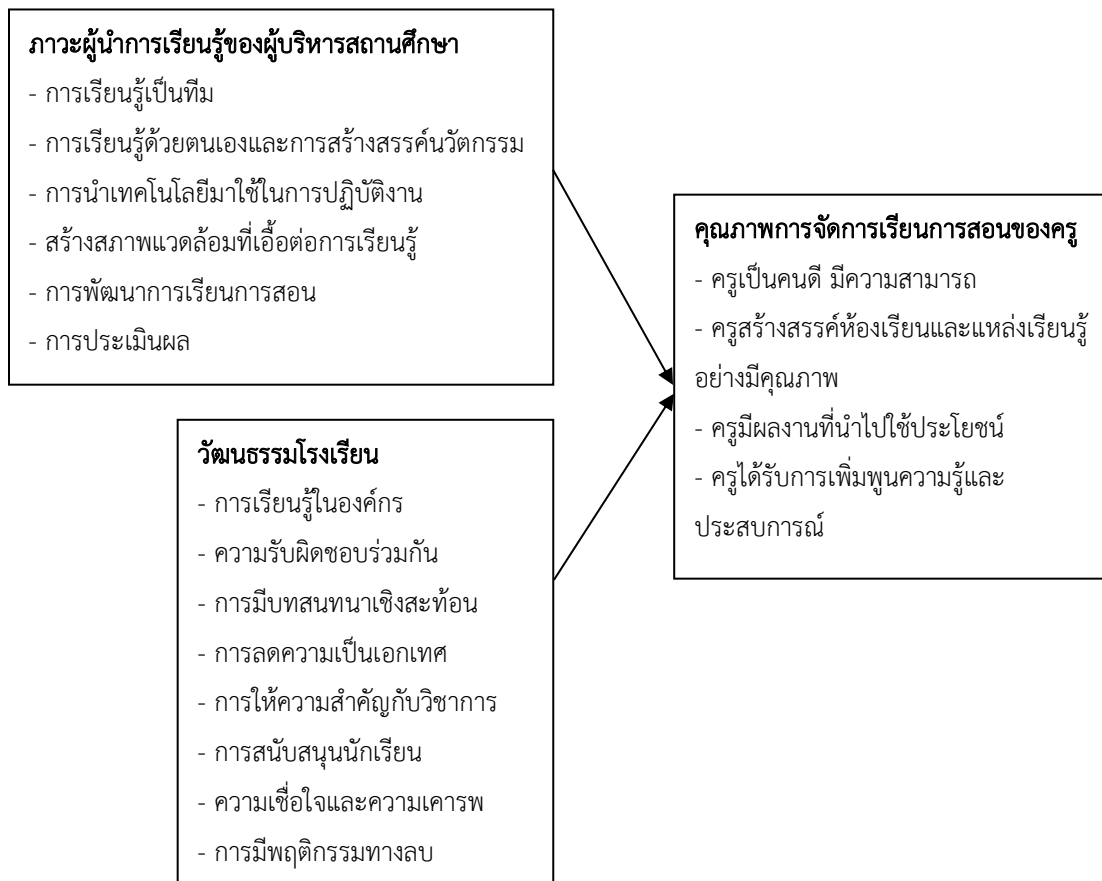
จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมของโรงเรียน Engels et al. (2008) ให้ความหมายวัฒนธรรมของโรงเรียนว่าเป็นระบบที่ส่งผลต่อความคิดและการกระทำในโรงเรียน โดยวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ดีในความหมายของ Engels et al. (2008) ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและการเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน Hoy and Miskel (2013) ให้ความหมายวัฒนธรรมของโรงเรียนว่าเป็นระบบของความเชื่อและค่านิยมร่วมกันของสมาชิกที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความไว้วางใจ และความจงรักภักดีต่อองค์กร Shafer-Landau (2018) วัฒนธรรมของโรงเรียน คือ ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของคนในโรงเรียน Lee and Louis (2019) ได้นำแนวคิดของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(Professional Learning Community: PLC) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียนด้วย เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกิดการร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ของครูในโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ (OECD, 2013) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 4 (พ.ศ. 2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่ง Office of the Basic Education Commission (2010) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูว่าเป็นความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และ Office for National Education Standards and Quality Assessment (2014) ได้กำหนดความหมายของคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู คือ ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด สม่าเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5,487 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด โดย

เทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 as cited in Tayraukham, 2012) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบบหลายขั้น (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีทั้งสิ้น 4 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิผสมผสานกับแบบกลุ่ม ขั้นที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยสุ่มจากโรงเรียนที่ได้ในแต่ละกลุ่มที่ได้ในขั้นที่ 2 ขั้นที่ 4 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการสุ่มตัวอย่างจากครูในโรงเรียนที่สุ่มได้จากขั้นที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.96 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมของโรงเรียนเท่ากับ 0.92 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูเท่ากับ 0.92 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง และสังกัดกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมของโรงเรียน ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนที่เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1.3 การวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมของโรงเรียนหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1.4 การวิเคราะห์ระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและวัฒนธรรมของโรงเรียนกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy})

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67 โรงเรียนส่วนใหญ่ขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 47.60 ผู้ตอบส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันอยู่ระหว่าง 2-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.60 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งครู คศ.1 คิดเป็นร้อยละ 65.10 และสังกัดกลุ่มที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 17.70 โดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.75$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.73$) ส่วนด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.86$)

2. วัฒนธรรมของโรงเรียน ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวัฒนธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีพฤติกรรมทางลบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.75$) รองลงมาคือ การมีบทสนทนาเชิงสะท้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.64$) ส่วนด้านการสนับสนุนนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.86$)

3. คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูเป็นคนดีมีความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.46$) รองลงมาคือ ด้านครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.60$) ส่วนด้านครูสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.58$)

4. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า โดยเรียงค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านการประเมินผลกับด้านครูสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.443 รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีมกับด้านครูสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.417 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานกับด้านครูมีผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.273

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวัฒนธรรมของโรงเรียนกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า โดยเรียงค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ การมีพฤติกรรมเชิงลบกับด้านครูเป็นคนที่มีความสามารถ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.705 รองลงมาคือ ด้านการลดความเป็นเอกเทศกับด้านครูสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.676 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ด้านความเข้าใจและความเคารพกับด้านครูมีผลงานที่น่าไปใช้ประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.413

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา (X_1) และวัฒนธรรมของโรงเรียน (X_2) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ และสามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.655 ซึ่งแสดงว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ร้อยละ 65.50

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 1.225 + 0.780(X_1) + 0.817(X_2)$$

สมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = 0.716(Z_1) + 0.885(Z_2)$$

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการเรียนรู้เป็นทีมร่วมกับผู้ร่วมงาน มีการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำองค์ความรู้มาสร้างสรรค์นวัตกรรมพร้อมทั้งนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ต่อเพื่อนร่วมงานและนักเรียน มุ่งเน้นส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากสภาพจริงแล้วนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Somprach

(2015) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้เป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเองและการสร้างสรรค์นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Wongkhong (2017) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือการที่ผู้นำสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบูรณาการองค์ความรู้ของครู มีการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการปฏิบัติงานและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ส่วนด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้มีการประเมินการปฏิบัติงานจากสภาพจริง และไม่มีการนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง การนำผลการปฏิบัติงานไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้จะทำให้เกิดการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาวัฒนธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการเรียนรู้ภายในองค์กรอยู่เสมอ บุคลากรมีความรับผิดชอบร่วมกันโดยการสนับสนุนจากผู้บริหารในการพัฒนาการเรียนรู้ ครูมีบทบาทหน้าที่ของผลการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักเรียนในหลายมิติ ทำให้เป็นการลดความเป็นเอกเทศของครู ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น และนำความคิดเห็นที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป ส่งผลให้มีความสำคัญเชิงวิชาการโดยที่โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนชัดเจน มีการนำเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมนักเรียนอย่างเหมาะสมตามความรู้ความสามารถของนักเรียน ภายใต้ความเชื่อใจและความเคารพของผู้บริหารที่เชื่อมั่นในความสามารถการพัฒนาศักยภาพนักเรียนของครู และครูไม่มีพฤติกรรมทางลบ ในขณะเดียวกันให้ครูมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ประพุดตามจรรยาบรรณวิชาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน สอดคล้องกับ Lee and Louis (2019) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนที่เป็นความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของสมาชิกในโรงเรียน วัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การเรียนรู้ในองค์กร ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีบทบาทหน้าที่และลดความเป็นเอกเทศ นอกจากนั้น วัฒนธรรมของโรงเรียนอื่น ๆ ได้แก่ การให้ความสำคัญเชิงวิชาการ การสนับสนุนนักเรียน ความเชื่อใจและความเคารพ การไม่มีพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ซึ่งด้านการมีพฤติกรรมเชิงลบมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าครูประพุดตนเป็นแบบอย่างที่ดี

มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Kositpimanvach and Agsornsue (2018) ได้กล่าวว่า การสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา ยอมรับ ภูมิใจ นำพาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ ดำรงไว้เพื่อถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง วัฒนธรรมแห่งการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อทางเลือกความภาคภูมิใจ ต่อกันให้เกิดวัฒนธรรมในองค์กร ในขณะที่ด้านการสนับสนุนนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่าครูยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร สอดคล้องกับ Hoy and Miskel (2013) ได้ศึกษาวัฒนธรรมของโรงเรียนที่แสดงถึงความเชื่อร่วมกัน ของครูในโรงเรียน 3 ลักษณะ ที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น ได้แก่ ความ เชื่อในความสามารถ (Efficacy) ความเชื่อ (Trust) และทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียน (Academic Optimism)

3. ผลการศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นคนดีมีความสามารถมี ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีความรักความศรัทธาในวิชาชีพของตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดี โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ครู มีผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน มีการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา นวัตกรรม และครูมีการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและ การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Office for National Education Standards and Quality Assessment (2014) กล่าวว่า ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด สม่าเสมอ เป็น แบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรายบุคคล พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งด้านครูดีมีความสามารถมีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความเสียสละอุทิศตนให้กับพัฒนานักเรียน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้มี การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับ Khongchai (2017) ได้ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีพบว่า ทุกปัจจัยอยู่ในระดับ มาก โดยปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในขณะที่ด้านครูสร้างสรรค์ห้องเรียนและ แหล่งเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่าครูยังไม่สามารถสร้างสรรค์แหล่งเรียนรู้

ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเป้าหมายของหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Office for National Education Standards and Quality Assessment (2014) ที่กล่าวว่า ครูนำประสบการณ์จากการสอนมาสร้างสรรค์ห้องเรียนแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมาใช้บริการแหล่งเรียนรู้นั้นอย่างสม่ำเสมอ

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียนสามารถทำนายคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูได้ร้อยละ 65.50 ซึ่งมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

4.1 ตัวแปรวัฒนธรรมของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการเรียนรู้ภายในองค์กรอยู่เสมอ บุคลากรมีความรับผิดชอบร่วมกันโดยการสนับสนุนจากผู้บริหารในการพัฒนาการเรียนรู้ ครูมีบทบาทงานเชิงสะท้อนของผลการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักเรียนในหลายมิติ ทำให้เป็นการลดความเป็นเอกเทศของครู ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น และนำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป ส่งผลให้มีความสำคัญเชิงวิชาการโดยที่โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนชัดเจน มีการนำเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีความเหมาะสมตามความรู้ความสามารถของนักเรียน ภายใต้ความเชื่อใจและความเคารพของผู้บริหารที่เชื่อมั่นในความสามารถในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนของครู และครูไม่มีพฤติกรรมทางลบ ในขณะที่เดียวกันมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ประพฤติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน สอดคล้องกับ Denison (1991) กล่าวว่า วัฒนธรรมขององค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรโดยวัฒนธรรมองค์กรจะช่วยเหลือให้องค์กรสามารถบรรลุประสิทธิภาพตามที่ต้องการได้ และวัฒนธรรมของโรงเรียนยังส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เมื่อวัฒนธรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของบุคลากรในโรงเรียน และสอดคล้อง Shafer-Landau (2018) ได้กล่าวถึงการบรรยายของ Bridwell-Mitchell

ผู้เชี่ยวชาญสาขาผู้นำทางการศึกษาและการบริหารการศึกษา ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมของโรงเรียนว่ามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ โดยองค์ประกอบสำคัญที่เป็นตัวกำหนดวัฒนธรรมของโรงเรียน

4.2 ตัวแปรภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีการเรียนรู้เป็นทีมร่วมกับผู้ร่วมงาน มีการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำองค์ความรู้มาสร้างสรรค์นวัตกรรมพร้อมทั้งนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ต่อเพื่อนร่วมงานและนักเรียน มุ่งเน้นส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากสภาพจริงแล้วนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Somprach (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลสืบเนื่องจากการมีภาวะผู้นำการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองทำให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการและวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารควรมีการสร้างการเรียนรู้เป็นทีมร่วมกับผู้ร่วมงาน พร้อมทั้งมีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการสร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ต่อเพื่อนร่วมงานและนักเรียน นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากสภาพจริงแล้วนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผลกับด้านครูสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพมีความสัมพันธ์กันสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวัดและประเมินผลการ

ปฏิบัติงานจากสภาพจริง แล้วมีการนำผลการประเมินไปใช้ในพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน

3. ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีพฤติกรรมเชิงลบกับด้านครูเป็นคนที่มีความสามารถ มีความสัมพันธ์สูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ลดพฤติกรรมเชิงลบและส่งเสริม พฤติกรรมเชิงบวกให้กับครูผู้ปฏิบัติงาน ให้มีโอกาสดำเนินงานตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิษย์ ประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผล ให้ครูเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ ครูเป็น แบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียน รายบุคคลพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพในการพัฒนานักเรียนต่อไป

4. ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของ ครูมากกว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นต้องมีการปลูกฝังเรื่องความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของครูในโรงเรียนร่วมกันก่อน โดยที่ผู้บริหารมีการสร้างกระบวนการสร้าง เสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติการเรียนรู้ให้บรรลุผล เพื่อให้ครูเป็นคนที่มีความสามารถ สามารถสร้างสรรค์ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ และได้รับ การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

5. ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูควรมีการสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียนให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะด้านการลดพฤติกรรมเชิงลบซึ่งเป็น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด มาเป็นแนวทางการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ น้อยลง เพื่อให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันต้องมีการ สนับสนุนการพัฒนานักเรียนให้ตรงตามศักยภาพของตัวผู้เรียนให้มากที่สุดโดยยึดหลักการเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียน

References

- Administrative Regulations Act, Ministry of Education. (2003, July 3). *Royal Gazette*. Vol.120 Part 62 a. [in Thai]
- Denison, D. (1991). *Corporate Culture and Organizational Effectiveness*. New York: John Wiley & Sons.
- Engels, N., G. Hotton, G. Devos, D. Bouckenooghe & A. Aelterman. (2008). Principals in Schools with a Positive School Culture. *Educational Studies*, 34(3), 157-172.
- Hoy, W. K., & C. G. Miskel. (2013). *Educational Administration* (6th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Khongchai, T. (2017). Factors Affecting Performance Quality of Teachers in the 21st Century of College in Phetchaburi Province, Vocational Education Commission. *Veridian E-Journal*, 10(2), 351-354. [in Thai]
- Kositpimanvach, E., & Agonsue, P. (2018). Organization Culture of Private Schools. *Dhammathas Academic Journal*, 18(3), 363-371. [in Thai]
- Lee, M., & K. S. Louis. (2019). Mapping a Strong School Culture and Linking it to Sustainable School Improvement. *Teaching and Teacher Education*, 81, 84-96.
- Niyamabha, A. (2019). Digital Quality of Education: Challenges of School Administrators. In Pakotan, J. (Eds.), *Total Management Articles Education and Learning Management Towards Education in the Digital age, set 1* (p. 133). Ubon Ratchathani: Witthaya 1973 press. [in Thai]
- OECD. (2013). *Learning for 21st Century Learning*. OECD Publishing.
- Office for National Education Standards and Quality Assessment. (2014). *Identification and Evaluation Criteria Round 4 (2016-2020)*. Retrieved September 5, 2019, from <http://www.onesqa.or.th/th/download/899/> [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Policy of the Office of the Education Commission Basic*. Bangkok: Success Publication. [in Thai]

- Office of the Secretary of the National Strategy Board. (2018). *National Strategy 2018-2037*. Bangkok: 21 Century. [in Thai]
- Runcharoen, T. (2019). The Study of Learning Leadership of School Administrators and Classroom Management of Teachers. In Pakotang, J. (Eds.), *Total Management Articles Education and Learning Management Towards Education in the Digital age, set 1* (p. 11). Ubon Ratchathani: Witthaya 1973 press. [in Thai]
- Secondary Education Service Area Office 1. (2018). *Information of Secondary Education Service Area Office 1*. Retrieved August 26, 2019, from <https://www.sesao1.go.th/about/vision.html> [in Thai]
- Shafer-Landau, R. (2018). *What Makes a Good School Culture?*. Retrieved August 26, 2018, from <https://www.gse.harvard.edu/news/uk/18/07/what-makes-good-school-culture>
- Somprach, K. (2015). *Learning Leadership of School Principals: A Grounded Theory Study* (Research report). Khonkean: Major Field: Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University. [in Thai]
- Somprach, K. (2017). *Leadership and School Quality*. Khonkean: Khon Kaen University Press. [in Thai]
- Tayraukham, S. (2012). *Research Methodology for Social Science and Humanities*. Maha Sarakham: Mahasarakham University Press. [in Thai]
- Wongkhong, J. (2017). Indicators of Learning Leadership for School Administrators in the Office of Secondary Educational Service Area 25. *Journal of Education Graduate Studies Research, KKU*, 11(2), 48-58. [in Thai]